BİR DAMLAYAM

Mənim azadlığım dumansız səma,
Təzə dənə dolmuş tər sünbüllərdir.
Mənim səadətim bu el, bu oba,
Bir də şəfəq içən körpə güllərdir.

Mənim arzularım min-min gəncliyim
Həyat yollarında addım səsidir.
Mənim ümidlərim neçə körpənin
Beşik-beşik qalxan qəhqəhəsidir.

Mənim hünərim də, mənim gücüm də
Birlikdir, birliyin öz səsiyəm mən.
Bu birlik eşqiylə hey zaman-zaman
Bəxtəvər-bəxtəvər ötəsiyəm mən.

Mənim nəğmələrim ana laylası,
Ana nəfəsindən almışdır qida.
Şerim müjdə verən qaranquşlartək
Yenə qanadlanıb uçur havada...

Mənim dəyanətim Tomris nənəmin
Düşmənə bac verməz vüqarındandır.
Mənim məhəbbətim elin, elatın
Pozulmaz andından, ilqarındandır.

Bir zərrə varlığam, bir damlayam mən
Bu dərin dənizdə, coşqun sularda.
Sənə minnətdaram, vətən, ay vətən,
Yaşasam da harda, olsam da harda.

1971

DƏNİZİN SAHİLİ VAR

Dənizin nəhayəti
Mənə yaxın görünür.
Ləpələr körpəm kimi
Mənə sarı sürünür.

Mən fikirlər içində,
Ləpələr sakit, dilsiz.
Dənizin sahili var,
Xəyalımsa sahilsiz!..
Dənizi coşan, daşan,
Dincələn də görürəm.
Dənizi gah ağlayan,
Gah gülən də görürəm.
Yorğun düşmüş quzutək
Yatar xumar-xumar o.
Titrəşən ləpələrdən
Sanki laylay umar o.
Fəqət ona laylanı
Mən çalaram anatək.
Gözləyərəm göy dəniz
Yatıb, oyananadək,
Dincələ bilməyirəm
Dəniz kimi bir an da.
İnsan necə dincələr
Ürəyi çağlayanda?
Dənizdən dəliqanlı,
Dənizdən coşqunam mən.
Dincələ bilməyirəm
Bir elin həsrətindən.
Neçə qışdır, bahardır
Yumulmayır gözüm də.
Yox, dəniz ola bilməz
Mən səbirdə, dözümdə!
Mən fikirlər içində,
Ləpələr sakit, dilsiz,
Dənizin sahili var,
Xəyalımsa sahilsiz...

1963

KAŞ DURNA OLAYDIM

Nə ola qanadlı ləpələr kimi
Səfərim sahilə ani olaydı.
Rahatlıq tapaydım körpələr kimi,
Dəniz əbədilik nənnim olaydı.

Qapalı Savalanın ayağı altda
Həmişə çağlayan kəhriz olaydım.
Arzuma çataydım mən də həyatda,
Həsrətsiz günlərlə ekiz olaydım.

Bir yelkən olaydım mavi sularda,
Qayığım vüsalla yüklənəydi kaş.
Bir haray olaydım dilsiz yollarda,
Görüş düşərgəsi olaydı dağ-daş.

Bir tonqal olaydım Səhəndin üstə,
Şöləm dilim-dilim qalaydı mənim.
Hər şəhərin üstə, hər kəndin üstə
Yansaydım, olmazdı nisgilim, qəmim.

Həyatda hər şeyin nəhayəti var,
Mənim həsrətimin sonu hanı bəs?!
Nəfəsim alovlar, atəşlər saçar,
Fəqət həsrətimi əridə bilməz.

İstəmirəm daha nağıla dönüm,
Həyatda ömrün də vardır sərhədi.
Məni gəl qınama, ay ömrüm-günüm,
Məni ozan etdi vətənin dərdi.

Bir çinar əkmişdim öz əllərimlə,
O məndən ayrıdır, mən ondan ayrı.
Nə aylara sığar, nə də ki, ilə
Bu çinar, bu budaq ayrılıqları.

Kaş ki, söykənəydim doğma çinara,
Çinarla danışıb dinə biləydim.
Kaş durna olaydım, uçsam da hara
Yenə vətənimə dönə biləydim...

1976

SAVALAN

Səni neçə şair saldı nəğməyə,
Növbə mənə çatdı indi, Savalan.
Sənə arxam deyə, ümidim deyə,
Könlüm qanadlandı, dindi, Savalan.

Ümidim olsa da görüşümüzə,
Yenə də ürəyim döndü bir közə,
Ovutmaq istədim, baxmadı sözə
Sinəmdə şişməyə döndü, Savalan.

Kaş ayağın altda gül də, çiçək də
Bir süfrə açaydı al-əlvan rəngdə.
Yediyim bir tikə pendir, çörək də
Deyəydim canıma sindi, Savalan.

Sən bizim ellərin vüqar rəmzisən,
Müdrik babaların müdrik sözüsən.
İgid oğulların odu, közüsən,
Kim deyir atəşin söndü, Savalan?

Vətən dağlarının ağsaqqal dağı,
Gah ayrılıq dağı, gah vüsal dağı.
Sabahkı günlərin istiqlal dağı,
Demə bu nə aydı, gündü, Savalan.

Demə bu arzudur, xəyaldır, sözdür,
Əriyən gecədir, doğan gündüzdür.
Sənin peşmək qarın noğulumuzdur,
Neynirik noğulu, qəndi, Savalan.

Ayağın altına düzərəm xonça,
Yığılar dövrənə qız, gəlin, qoca.
Səndən güc alaram, səsim çatınca
Səslərəm şəhəri, kəndi, Savalan...

Kim deyir köməksiz, naəlac oldu,
Kim deyir gəlmələr ondan bac aldı?
Gah yumruğa döndü, gah qılınc oldu,
Düşmənin başına endi Savalan.

Dözürəm ümidlə həsrət acımа,
Qarlar birəm-birəm qonur saçımа.
Mən şirin xəyalda, birdən bağçama
Bir körpə qaranquş endi, Savalan.

1976

İNANAR BİRDƏN

Könlüm körpə bənövşə
Tək qalsa dönər birdən.
Könlüm nazik bir şüşə
Əl dəysə sınar birdən.

Yolun çatmır başamı,
Vüsal dönüb daşamı?
Qurut bu göz yaşımı,
El görsə qınar birdən.

Bənzəməz ömrün şama,
Əriyə damla-damla.
Mən inanmıram, amma
Yadlar inanar birdən.

Çinar əkmişdik qoşa,
Nəğmələr qoşa-qoşa.
Sənsiz qara, yağışa
Düşər o çinar birdən.

Gəl, səsin düşsün ərzə
Gəl, nur dolsun evmizə
Gəlməsən, yenə kimsə
Məni tək sanar birdən.

Saxla darda həsrəti,
Yandır oda həsrəti!
Qoyma yata həsrəti,
Yenə oyanar birdən.

Vüsalı tök gül cama,
Ver cavana, qocama.
Gəl ki, könül bağçama
Qəm tozu qonar birdən.

Külək dörd nala çapar,
Könlümdə tufan qopar.
Göz yaşım yerə hopar,
Torpaq da yanar birdən.
Torpaq da yanar birdən.

1977

İLK YURDUM, İLK NƏĞMƏM

Fikrim yolda, qərar tuta bilmirəm,
Ötən günü heç unuda bilmirəm.
Yuxumda da sizə çata bilmirəm,
Ay atamın kasıb evi, komasi.
Ay anamın baldan şirin laylası...

Güclə gəlir xatirimə o çağlar,
Tanış deyil, deyin kimə o çağlar!
Söhbət açar kəlmə-kəlmə o çağlar.
O çağlarda qalmış ata komasi,
O çağlarda bir ananın laylası.

Bir beşikdə neçə körpə böyüdü,
Bir beşiyi gəlin anam yüyrüdü.
İlk dərsimiz oldu ata öyüdü,
İlk yurdumuz kasıb ata komasi,
İlk nəğməmiz anamızın laylası.

Bir beşikdən ayaq açdı yeddi qız,
Muradına, arzusuna yetdi qız.
Pərvazlanıb bir gün gəlin getdi qız,
Yeddi qızsız qaldı ata komasi,
Yeddi evdən gəldi ana laylası.

Neçə-neçə nəvə gəldi həyata,
Nənə çatdı, baba çatdı murada.
Fikrim açdı öz köçünü burada,
Könlüm ötdü bir ayrılıq havası,
Haradasan, ay anamın laylası?

Əlim çatmır, ünüm yetmir heç sizə,
Qorxuram ki, qovuşaram gec sizə,
Bağrım çatlar kimsə baxsa kəc sizə,
Ay atamın nağıllaşan komasi,
Ay anamın baldan şirin laylası.

Xatirimdə qalarsınız əbədi,
Sizdən aldım ömrüm, günüm şəfqəti.
Nəğmem olsun sizə övlad dəməti,
Ay atamın kasıb evi, komasi,
Ay anamın baldan şirin laylası.

Dörd yanımda oğlum, qızım, nəvəm var,
Nə ehtiyac, nə sıxıntı, nə qəm var.
Öz çırağım, öz ocağım, evim var,
Düşür yada yenə ata komasi,
Düşür yada o uşaqlıq dünyası...

1976

NAZİM HİKMƏTƏ

Bizi tanış etdilər gözəl bir yaz axşamı,
Sevincimdən titrədi dodağım yarpaq kimi.
O mavi gözlərindən ayırmadım gözümü,
Sən dayandın önümdə başı qarlı dağ kimi.

Qəlbinin hərarəti axdı qəlbimə ey dost,
Elə bil İstanbulla Təbriz yanaşı durdu.
Salon alqışladıqcı hər nəğməni, sözünü,
İki xalqın ürəyi bir döyündü, bir vurdu.

Dedin ki, qalmamışam Cənub elində qonaq,
Sərin bulaqlarından əyilib içməmişəm.
O Arpa təpəsinin, o Şibli gədiyinin,
Qayalı yollarından ömrümdə keçməmişəm.

Dedin: eşitməmişəm mən Təbriz gözəlinin
Nə qəmli nəğməsini, nə şən mahnılarını.
Oranın havasıyla heç nəfəs almamışam,
Görməmişəm o yerin qışını, baharını.

Dedin: dayanmamışam mən Araz qırağında,
Onun ilıq nəfəsi nəfəsimə dəyməyib.
Yayda isti günəşdən qorumaqçün şairi
Söyüdlər yol üstünə başlarını əyməyib.

Dedin: fəqət duymuşam hər zaman, hər an sizi,
Şaxtalı qış günündə, gözəl bahar çağında.
Gah səngərə yatmışam, gah da bir aşıq kimi
Gəzmişəm azadlığın, xoş günün sorağında.

Dedin ki, inanmışam haqqın qalib səsinə,
Yenə Təbriz güləcək nurlu bir səhər kimi.
Mənim İstanbulum da azad olacaq yəqin,
Bu qoşa ad gəzəcək şərqi nəğmələr kimi...

Danışdın, bircə anda xəyalən səfər etdim,
Gəzdim dost elimi mən, gəzdimdoğma yurdumu.
Neçə körpə balanın şən səsini eşitdim,
Bu səslər elə bil ki, söndürdü qəm odumu.

Gördüm Gecəqonduda evlər nur içindədir,
Gördüm Gəcilqapısı başqalaşmışdır artıq.
Gördüm başımız üstə al şəfəqlər rəqs edir,
Əlləri qabarlılar haqqın almışdır artıq.

Danışdın aram-aram, danışdın mətin-mətin,
Sanki neçə arzumuz qovuşdu ilk baharla.
Gördüm sən Təbrizdəsən, yanında Məhəmmədin,
Mən İstanbuldayam Arazla, Etibarla.

1957

BİLƏR

Həsrət ağrısını, vüsal qəmini
Ayrılıq oduna yananlar bilər.
Dənizdə qərq olan tənha gəminin
Tənha fəryadını ümmanlar bilər.

Mənə söyləməyin az alışıb-yan,
İnanın, daşı da ağladar hicran.
Dağların ahıdır o çən, o duman,
Dağların dərdini dumanlar bilər.

Məni sorğulara tutma sən əbəs,
Arzumu qəlbimdə, baxışımda gəz.
Könlümü hər naşı oxuya bilməz.
Onu dünya görmüş insanlar bilər.

1967

BİR OVUC QAR

Həkim çox qulaq asdı,
Ürəyimi yoxladı.
Həssas barmaqlarını
Nəbzim üstə saxladı.
Qəlbinin döyüntüsü
Artmış bir qədər, – dedi.
İçsən bu dərmanları
Yəqin düzələr, – dedi.
Söylədim, aman həkim,
Əbəsdir dərman, həkim.
Qulaq as ürəyimin
Tellərini dindirən
Həsrətə, qəmə, həkim.
İçsən bu dərmanları
Sağaldar demə, həkim.
Vətəni darda qalan,
Gözü yollarda qalan
Bir elin xəstəsiyəm,
Nüsxə yazma nahaqdan.
Mənə bir çiçək gətir
O eldən, o torpaqdan.
Boynu bükük bənövşə,
Bağrı yarıq lalə dər.
Məni dərmanlar deyil,
O çiçəklər dirildər.
Savalanın qarından
Bircə ovuc tap, həkim.
Bu vaxtsız ayrılıqdan
Çəkməyim əzab, həkim.
Qoyum sinəmin üstə
Yanğım azalsın barı.
Sanım ki, Təbrizdəyəm,
Unudum ağrıları,
Uunudum ağrıları...

* * *

Amandır toxunma qəlbimə qafil,
Yandırıb sinəmi söz asta-asta.
Qoy axsın gözümün yaşları sel-sel,
Sönsün sinəm üstə köz asta-asta.

Həsrət duyğuludur gecəm, gündüzüm,
Mən eldən, obadan necə əl üzüm?
Aylar, illər ötür, yoldadır gözüm,
Elə deyirlər ki, döz asta-asta.

Keçdi neçə bahar, keçdi neçə yaz,
Ömrümdə olmadı ürəyimcə yaz.
Bir daha cavanlıq qapımı açmaz,
Düşdü öz tovundan göz asta-asta.

Dedilər vüsaldır dərdinə əlac,
Kimsəyə nə yalvar, nə də ki, əl aç.
Oldum vüsalına yenə təşnə, ac,
Qəmim birdi, oldu yüz asta-asta.

Gülgün, ürəyini açma hər kəsə,
Qaysaq tutmuş yaran çıxmasın üzə.
Günləri, ayları çevirib sözə,
Şeir dəftərinə düz asta-asta.

1968

HİCRAN AĞLA DEDİ, VÜSAL GÜL DEDİ

Dənizsahilində dayanmışam tək,
Ani tənhalıqdan sıxıldı ürək.
Səmadan, sulardan qalxdı bir ahəng
Bulud ağla dedi, dəniz gül dedi.

Gah coşqun çay oldum, gah dilsiz axdım,
Odlu şimşək kimi göylərdə çaxdım.
Bir görüş eşqiylə yollara baxdım,
Hicran gəlmə dedi, vüsal gəl dedi.

Halal bir əməklə açdım qol-qanad,
Mənasız keçmədi ötən hər saat.
Hikmətli kitaba bənzəyir həyat,
Kimi bilmə dedi, kimi bil dedi.

Hər kəsə açmaram ürək sözümü,
Gülgünəm, tufanlar əyməz dizimi.
Göydə şimşək çaxdı, ayaq izimi
Günəş silmə dedi, yağış sil dedi,
Hicran gəlmə dedi, vüsal gəl dedi...

1966

SORUŞ

Mənim kimliyimi, mənim adımı
Vətənimdən soruş, elimdən soruş.
Bu coşqun, bu qaynar ehsasatımı
O dağlardan enən selimdən soruş.

Xəzan da görmüşəm, çiçəkli yaz da,
Nəğmətək gəzmişəm dildə, ağızda.
Solub getməmişəm qarda, ayazda,
Məni təzə açan gülümdən soruş.

Coşaram dəniztək, çağlaram sutək,
Könüldə yaşaram saf bir duyğutək.
Məni zəfərlərlə ötüb, gələcək
Günümdən, ayımdan, ilimdən soruş.

Nə vaxt bizim elə səfər eyləsən,
İnanma, desələr daha yoxam mən.
Məni bahar kimi təravətli, şən,
Qılınctək kəsərli dilimdən soruş.

1964

VƏTƏN OLA BİLMİRƏM

Bir nəğməli bulağam,
Uca dağlardır arxam.
Hər an çağlayacağam
Sənինçin.

Torpaqdan güc alaram,
Yaşıl çinar olaram.
Yola kölgə salaram
Sənինçin.

Sevgim gəlməz hesaba,
Sevgim sığmaz kitaba.
Ötərəm oba-oba
Sənինçin.

Odum yandırar daşı,
Saya salmaram qışı.
Olaram yaz yağışı
Sənինçin.

Ümman desən, olaram,
Tufan desən, olaram.
Talan, desən olaram
Sənինçin.

İnan sevgiyə, anda,
Düşsən alova, oda.
Keçərəm canımdan da
Sənինçin.

Göytək halbahal ollam,
Bir şirin xəyal ollam.
Dağlarda tonqal ollam
Sənինçin.

Fəqət qala bilmirəm,
Könlün ala bilmirəm.
Vətən ola bilmirəm
Sənինçin.
Sənինçin...

1976

BU DÜNYADA

Biz görüşdük, uçdu çən də, duman da,
Gözlərimdə dünya güldü bir anda.
Fəqət yenə, yenə bildim mən onda
Bu dünyada həm yaxınıq, həm uzaq.

Çiçəklərdən çələng hördüm sənինçin,
O çələngi mən gətirdim sənինçin.
Əfsus olsun bilmədim ki, biz neçin
Bu dünyada həm yaxınıq, həm uzaq.

O gün bizdən bəxtəvəri kimdi, kim?
Tale bizə sevinc verdi bir içim.
Ürək duydu ötəridir sevincim,
Bu dünyada həm yaxınıq, həm uzaq.

Biz var ikən nağıl olduq dillərdə,
Harayımız əks elədi sellərdə.
Şahid oldu həsrət dolu illər də,
Bu dünyada həm yaxınıq, həm uzaq.

Oda döndü gözümüzün yaşı da,
Nəfəsimiz qarsdı soyuq daşı da.
Ömrün bahar, ömrün payız yaşında
Bu dünyada həm yaxınıq, həm uzaq.

Biz qıymazdıq ayrılığı gülə də,
Sinəmdəki dağlar idi lalədə.
Taleyə bax, gərdişə bax, hələ də
Bu dünyada həm yaxınıq, həm uzaq.

Dayanmışıq ikimiz də xəyalda,
Fikir yolda, ömür yolda, göz yolda.
Ağladandır bizə düşən vüsal da,
Bu dünyada həm yaxınıq, həm uzaq.

Belə vüsal, belə həsrət nədir bəs,
Belə həsrət, belə şəfqət nədir bəs.
Vətənimiz var, bu qürbət nədir bəs,
Bu dünyada həm yaxınıq, həm uzaq.

1979

YOLLAR HAMAR OLSAYDI...

Ömrüm
tufanlarda keçməsəydi əgər,
haray çəkib dövrəmdə
cövlan etməsəydi küləklər,
həyatın
enişli-yoxuşlu
yollarını görməsəydim,
yaşamaq üçün vuruşa
and içib,
söz verməsəydim
bəzən gündüzlərim,
bəzən gecələrim
hərasan olmasaydı,
ömrün illərində nisgil olmasaydı
hicran olmasaydı,
yollar hamar olsaydı
başdan-binədən,
ey həyat,
səni
indi sevdiyim kimi
sevə bilməzdim mən...

1974

HƏLƏ YORULMAMIŞAM

Bir səs gəldi uzaqdan, uzaqdan,
Səs yoğrulub fəraqdan, fəraqdan.
Azadlığın təşnəsi o səsi
Dinləyirəm nə vaxtdan, nə vaxtdan.
Sinəm üstə yara var, yara var,
Çalın-çarpaz bu dağdan, bu dağdan.
Həsrət dörd nala çapsa qorxuram
Sala məni ayaqdan, ayaqdan.
Ürəyimin səsini dinlədi,
Bir quş ötdü budaqdan, budaqdan.
Dedim, bir də il məni, il məni
Kaş çıxara sınaqdan, sınaqdan.
İllər, aylar ayırıb nə vaxtdır
Məni anam torpaqdan, torpaqdan.
Nə ola bircə ovuc su içəm,
O yarpızlı bulaqdan, bulaqdan.
Bir quşam doymamışam yurdumun
Dağlarına qonmaqdan, qonmaqdan.
Hələ yorulmamışam vətənçün
Alışmaqdan, yanmaqdan, yanmaqdan...

1980

ÖMRÜN PAYIZ DAYANACAĞI

Ömrün payızına
qədəm qoyuram mən.
Ayrılıb
o haylı-haraylı
bahar biçimli aylardan,
illərdən...
Uzaqdan vida yaylığını açmış
yaşıl yarpaqlarım,
əlvan güllərim.

Uzaqdan əl edir mənə
o inadlı,
qanadlı günlərim...
Payızın
qızaran şəfəqlərinə
bürünüb aram-aram
yaşıl yarpaqlı günlərimdən,
aylarımdan, illərimdən,
ayrılıram.
Fəqət
könlümdə nə kədər,
nə qəm var.
Ayrılsam da ömrümün
baharından.
Ayrılmıram
könlümün nəğmə barından.
Sətir-sətir,
kəlmə-kəlmə
bir çələng hörmüşəm.
Ağlı, qırmızılı,
həyat yazılı
Bir çələng
İndi bu kövrək,
bu odlu
mahnılarımı qaldırıb
vida yaylığıtək mən,
Eheyyy... yaşıl yarpaqlı illərim,
alnıaçıq ayrılıram sizdən.
Ömrün
təzə dayanacağında durmuşam.
Sinəmdə sözlərin axını.
Təzə nəğmələrlə
dindirmək istəyirəm
yenə vətən torpağını.
Könlümdə
yenə gənclik hərarətim.
Önümdə

dostlara açılmış süfrəm.
Payız səxavətim ...
Ömrün
təzə dayanacağında durmuşam.
Arxada ağ çiçəkli,
ağ kətan köynəkli
bir fidan.
Qanadı bərkiməmiş insan.
Gənclik çağım.
Öndə:
isti, soyuqlar görmüş,
qızıl şəfəqlərə bürünmüş
payız dayanacağım...

1969

ÖYRƏN İSTİYƏ, SOYUĞA

Oğlum Etibara

Yollar hamar deyil oğul,
Öyrən istiyə, soyuğa.
Zəhməti şərəf bil, oğul.
Öyrən istiyə, soyuğa.

Qorxma qardan, sazaqdan sən,
Qüvvət al bu torpaqdan sən.
Ağ üzlə çıx sınaqdan sən,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Dost ol qəlbi kövrəklərə,
Meh ol körpə çiçəklərə.
Aç sinəni küləklərə,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Yoxuşlarda büdrəmə heç,
Ovuc-ovuc sulardan iç.

Keç yollardan, inamla keç,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Şimşəkləri salma saya,
Müjdəçi ol ilə, aya.
Açq gözlə bax dünyaya,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Çinar-çinar dinsən də sən,
Quzey-quzey donsan da sən,
Güney-güney yansan da sən,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Fikir vermə qarlı qışa,
Qoyma arzun dəysin daşa.
Sən mərdlərlə gir yarışa,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Vüqarlı ol sən, dağ kimi,
Daim çağla bulaq kimi.
Dözümlü ol torpaq kimi,
Öyrən istiyə, soyuğa.

1981

ŞAİR ÖMRÜ

Buludların qisməti
kövrəlmək oldu.
Dənizin qisməti
coşub-daşmaq
qartal təpələrə qonmadı,
dağlara qondu ancaq.
Qaranquşlar
Müjdəçisi oldu baharın
Dillərdə nağıla döndü

vüqarı, əzəməti xan çinarın.
Durnalar
göylərdə vüsal rəmzinə döndülər,
həmişə cərgə-cərgə,
qatar-qatar göründülər.
Bir şair qismətinə
Kövrəlmək də düşdü,
coşub dalğalanmaq da.
Bir nəğmə eşqilə
yuxusuz gecələrdə
xısın-xısın yanmaq da.
Bir şair ömrünün
enişli-yoxuşlu yolları da oldu,
xəzansız baharı da.
Əyilmədi hər tufana,
Heyrətdə qoydu xan çinarı da.
Bir şair ömrü eldən vüqar,
torpaqdan qüvvət aldı.
Nəğmə-nəğmə,
ellərdən-ellərə,
illərdən-illərə
körpü saldı,
yol saldı...
Onun könül dünyasında
yoxdur fəsillərin sərhədi.
Onun könül dünyasında
nəğmə eşqi var,
bir də vətən məhəbbəti.
Elə bununçün də
dünyanın səmasında
qaranquşa dönər şair.
Müjdələr payladıqca
bir dünya rahatlıq tapar,
sevinər şair,
sevinər şair...

1975

MƏN KİMƏM

Mən kiməm, arzusu şirin bir ana,
Yanar çıraq-çıraq yolumda arzum.
Mən nəyəm, bənzərəm dan ulduzuna,
Sübhü gözlərimlə açaram özüm.

Mən kiməm, qaranquş timsallı insan,
Müjdəylə uçvaram eldən-elə mən.
Mən nəyəm, sinəsi geniş asiman,
Nur allam günəşin şəfəqlərindən.

Mən kiməm, anamın ilki, əzizi,
Xalqımın bir şair fədaisiyəm.
Mən nəyəm, nəğmələr, sözlər dənizi,
Coşub, dalğalanıb, hey ötəsiyəm...

Mən kiməm, bir şair ömrünə həmdəm,
Yolumuz da birdir, bəxtimiz də bir.
Mən nəyəm, bir dünya sevincəm, qəməm,
Məni qəm dondurur, sevinc isidir.

Mən kiməm, dünənki bir cavan gəlin,
Bu günü oğullu, gəlinli ana.
Mən nəyəm, özüyəm bir xoş əməlin,
Alqış bu əməlin sonsuzluğuna.

Mən kiməm, dostuma dostam, köməyəm,
Xoşdur dost yolunda dara da düşmək.
Mən nəyəm, məhəbbət dolu ürəyəm,
Çağla məhəbbətlə, çağla, ey ürək.

Mən kiməm, bu doğma yurdun övladı,
Gücü bu torpaqdan alıram hər dəm.
Mən nəyəm, bir quşun qoşa qanadı,
Mən bu qanadlarla yüksələcəyəm,
Yüksələcəyəm...

1982

DÜNYAYA ŞEİR GƏLİR...

Bu səhər al günəşin
Qızılı tellərində
Dünyaya şeir gəlir.
Bu səhər budaqların
Çiçəkli əllərində
Dünyaya şeir gəlir.

Güneydə lalə yanır,
Quzeydə qar əriyir.
Körpə güllərin ətri
Yeri, göyü bürüyür.

Dağlardan enən duman
Dərələrə yeriyir.
Çiçəklər ümmanında
Dünyaya şeir gəlir.

Durnalar vida edir
Həsrətə, ayrılığa.
Həsrətin acısını
Yollardan yığa-yığa,
Yeddi rəngə girirlər
Göydə bir an içində.
Durnaların bu ülvi
Qatarında, köçündə
Dünyaya şeir gəlir.

Sanki təzə diş yarır,
Ağaclar ağçiçəkdə,
Bir mahnı bağışlayır
Bizə əsən külək də.
Yanır ümid çırağı,
Şölə çəkir ürəkdə.
Bir gəlinin andında,
Arzular qanadında
Dünyaya şeir gəlir.

Meh əsdikcə qırılır
Lal göylərin aynası.
Yaz gəlir, şirinləşir
Körpələrin röyası.
Çəmən ətri, gül ətri
Hopur laylamıza da.
İstəyirəm mən özüm
Xəbər verim yaza da;
Hansı yana baxıram
Könlüm, gözüm dincəlir,
Dünyaya şeir gəlir,
Dünyaya şeir gəlir...

1983

TƏBRİZİM MƏNİM

Təbrizim-mənsizim
R.Rza

Söylədin yuxuma gəlir arabir,
Sənin Təbrizinlə, Təbrizim mənim.
Dərdini ahəstə danışır, deyir,
Sənsizim, sənsizim, sənsizim mənim.

Gəldi xatirimə "Didərginlər"in,
Həsrətim də dərin, yaram da dərin.
Oxşadı könlümü o həzin şerin,
Bildim sənsən doğmam, əzizim mənim.

Eşitdi səsini Əhrab, Küçəbağ,
Sənətin gücünə, qüdrətinə bax.
Bir vüsal eşqilə kövrəldi ancaq..
Süsənim, sünbülüm, nərgizim mənim.

Səni əks elədi öz sinəsində,
Çəmən sinəsində, düz sinəsində.

Qaynadı nə qədər söz sinəsində,
Dindi çeşmәm mənim, kəhrizim mənim.

Yandıqca olmusan elin ozanı,
Kədərin, sevincin ulduzlar sanı.
Unudan deyildir Rəsul Rzanı
Gözəlim, göyçəyim, gül üzüm mənim,
Təbrizim, Təbrizim, Təbrizim mənim.

1970

BEŞİK BAŞINDA

Oturub beşik başında
Nəvəmə laylay çalıram yenə.
Deyirəm, bütün nənələr beləcə
Laylay çalsınlar
Gül ətirli,
Süd ətirli nəvələrinə.
Laylay çalıram,
Laylayımda çiçəklərin zərifliyi,
Şəkərin, qəndin şirinliyi vardır.
Laylay çalıram,
Saçlarımda gəzsə də
Payız külәkləri,
Ürəyimdə solmayan bahardır.
Sanı yox arzumla,
Ayrıla bilmirəm
Nəvəmin beşiyindən.
Sinəmi sipər etmişəm,
Qoymaram bu körpə beşiyinə
Kölgə düşə,
Toz qona.
Mən cavabdehəm
Ömrümün, günümün davamı olan
Balamın balasının bu gününə,
Sabahına.

İstəyirəm ona dediyimdən çox
Təzə, tər nəğmələr qoşam.
Axı, balam dünyamdır mənim,
Dünyamın keşiyində durmuşam.
Balamın keşiyində durmuşam...

1983

MƏN YAŞA DOLDUQCA

Sənə dənizləri verərəm, dedin,
Bu sözdən dəniztək qabardı sinəm.
Bilmirəm, nə üçün, nədən bilmədin
Səndən dənizləri istəməmişəm.

Sənə çəmənləri verərəm, dedin,
Bu səxavətindən qəlbim üşüdü.
Bu səxavətdənsə duya biləydin,
Bu şair qəlbimə niyə xal düşdü.

Dinləyə biləydin ürəyimi kaş,
Görəydin nə deyir, o yana-yana.
Biləydin dünyada hər nemətdən baş
Həsrətsiz bir ömür gərək insana.

Mən yaşa dolduqca körpələşirəm,
Mən yaşa dolduqca nisgilim artır.
Həyat bir aləmdir, könlüm bir aləm,
Könlümdə lal duran dənizlər yatır.

Bəzən zilə qalxır, coşur dalğalar,
Bəzən bəmdə ötür, bəmə düşürəm.
Bəzən, sən sevginin qüdrətinə bax,
Təpədən dırnağa Təbrizləşirəm...

Yaxşı bil, bu bəmdə, bu zildə nə var
Bəzən pərvazlandım, bəzən uçmadım.
"Dağ-dağa qovuşmaz" dedi babalar,
Dağ-dağa qovuşdu, mən qovuşmadım.

Bir quş qanadında köç edir günüm,
Bir quş qanadıtək kövrəlir sinəm.
Qəlbimi yaxşı duy, başına dönüm,
Mən dəniz, mən çəmən istəyirəm.

Vəd etmə dənizi, çəməni, inan
Onlarsız da keçər günümüz yəqin.
Sən gəl ürəyimi ovundur bir an,
Gün düşsün üstünə qoy bu həsrətin...

1976

ARZULARIM...

Nə olaydı tale bir də güləydi,
Durulaydı göy də, yer də, güləydi.
Könül sazım pərdə-pərdə güləydi,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

Qalmayaydıq çəmən ayrı, gül ayrı,
Olmayaydıq dəniz ayrı, göl ayrı.
Gəzməyəydik vətən ayrı, el ayrı,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

İlim-ilim itirəydik həsrəti,
Gəlməzliyə ötürəydik hosrəti.
Yer üzündən götürəydik həsrəti,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

Qayıdaydıq sazlı, sözlü günlərə,
O laləli, o nərgizli günlərə.
Qayıdaydıq o Təbrizli günlərə,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

"Bulaq başı yenə də qız olaydı",
Dörd dövrəsi yaşıl yarpaq olaydı.
Torpaq üstə əbədi yaz olaydı,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

Söyüdləri oxşayaydım əlimlə,
Sevinəydim çəmənimlə, çölümlə.
Durnaları əyləyəydim dilimlə,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

Çəkiləydi göy üzündən duman, çən,
Yollar çiçək bitirəydi dizəcən.
Gül ətrindən məst olaydı yol keçən,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

Anam üçün səsə, ünə dönəydim,
Müjdə dolu bir xoş günə dönəydim.
İlk baharın mən özünə dönəydim,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

Çoxalaydı çinarların sırası,
Yox olaydı bu həsrətin tənrısı.
Sağalaydı ayrılığın yarası,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

İllər ilə qovuşaydı nə ola,
Ömrə-günə gün düşəydi, nə ola.
Ayrılanlar görüşəydi, nə ola,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı.

1981

SEVİNCİM, UMUDUM

Şiblinin laləsində,
Qızıl piyaləsində,
Mənə su ver bir udum,
Ay sevincim, umudum.

Qışın peşmək qarından,
O saf, kövrək qarından,
Gətir azalsın odum,
Ay sevincim, umudum.

Qar altdan nərgiz gətir,
Dağı-daşı gəz, gətir.
Gülü nəğməyə tutum,
Ay sevincim, umudum.

Şad xəbərçim olaydın,
Arzusu çin olaydın.
Həsrətdən dondum, dondum,
Ay sevincim, umudum.

Görüşümüz nağıldı,
Fikrim yenə dağıldı.
Göz yaşımda yuyundum
Ay sevincim, umudum.

Sular ram ola bildi,
Dincini ala bildi.
Mən nə susdum, ovundum,
Ay sevincim, umudum.

Vüsal ver, yandım, dedim,
Vüsalı şərbət edim.
Mən içim udum-udum,
Ay sevincim, umudum.

1976

QOŞA QALIR İZLƏRİMİZ

Azəroğluna

Nə yaxşı ki, sən var idin yer üzündə,
Nə yaxşı ki, ulduzumuz qoşa yandı.
Mənası var gecənin də, gündüzün də,
Biz yandıqca yollarımız işıqlandı.

Nə yaxşı ki, ürəyimiz birgə vurdu,
Nə yaxşı ki, el dərdinə qoşa çəkdik.
Nə yaxşı ki, yer üzündə sevgi vardı,
Bu sevgisiz biz xəyala dönəcəkdik.

Nə yaxşı ki, sənin nəğmən, mənim nəğmən
Qoşa uçdu bağça-bağça, çəmən-çəmən.
Nə yaxşı ki, sənin sinən, mənim sinəm
Gah kədərə, gah sevincə oldu məskən.

Nə yaxşı ki, yer üzündə biz də varıq,
Nə yaxşı ki, haqq yolunda əsgərik biz.
Zərrələrik, dalğalarıq, ümmanlarıq,
Torpaq üstə qoşa qalır izlərimiz...

1976

SƏNİ GÖRSƏYDİM

Səni nə zamandır görə bilmirəm,
Görsəydim, sanardım hər yanda yazdı.
Bilməzdim dünyada nədir qüssə-qəm,
Gizlində, aşkarda heç ağlamazdım.

Görsəydim, oxşardım ağ saçını mən,
Sayardım alnında artan çinləri.
Elə sevinərdim o gün ürəkdən-
Müjdəyə səslərdim göyərçinlər.

Mənim də həyat yolum
Hamar olmayıb əsla.
Arzumun zirvəsinə
Qalxmaqçün, ucalmaqçün
Mən getmişəm o daşlı,
O yoxuşlu yollarla...

1976

FƏSİLLƏR QARIŞMIŞ BİRİ-BİRİNƏ

Sahildə
Qızılgül kolları
qönçə-qönçə.
Açılırlar
günəşin ana dodağından
şəfəq içincə.
Az qala Qara dənizə
qızılı şüası düşür güllərin.
Rəngdən-rəngə çalır
bağça-bağ.
Nə qəribədir bu yerlər,
nə qəribədir bu torpaq.
Ağaclarda heyvalar saralır,
Tək-tək ərik də var hələ.
Səhər bahar günəşi doğur
gündüz
isti yandırır adamı,
axşam yağış yağır
çəmənə, çölə
Bir gündə həm bahar olur,
Həm yay, həm payız.
Fəsillər intəhasız.
Badam, iydə ağacları
bardan başlarını yırğalayır
ağır-ağır

İydələrdən küçə-küçə,
bağça-bağça ətir yağır.
Ey gözümün ilk ovu ağaclar,
Mən sizi harda axtarırdım,
gör harda çıxdınız qarşıma.
Yəqin,
bu görüşə sevinib siz də
noğul yerinə iydə səpirsiniz
başıma,
Badam ağacları,
badamı gözlü Təbriz gözəlləri
yadıma düşdü mənim.
Bu yerlərin fəsilləritək
Qarışdı bir-birinə fikirlərim.
Eh, nə deyim sizə,
qorxuram həsrətli hekayətim
dərd ola ürəyinizə.
Axı kim bilir,
Hələ
siz nə qədər ömür edəcək,
ətir saçacaqsınız bu sahilə.
Kim bilir –
bu dəniz qoxulu torpaqda
nə qədər qızılgüllər bitəcək,
zanbaqlar, nilufərlər açacaq
ləçək-ləçək.
Kim bilir –
nə qədər şirin xatirələrdə
yaşayacaqsınız zaman-zaman.
Hələ nə qədər nəğmələr qopacaq
Qara dənizin dodaqlarından.
Hələ nə qədər hücum edəcək
şıltaq ləpələr.
Sahildə
ayaq izlərimdən qalmayacaq
nişan, əsər.
Fəqət

təzə izlər görünəcək,
yüz-yüz, min-min.
Hər yerdə bələdir qanun
həyatın, təbiətin
Təki günəş doğsun
xəzansız keçsin həyat,
Torpaq bar versin təzə-təzə.
Təki günəş doğsun –
qızılgüllərin
qızılı şüası düşsün
Qara dənizə.

1968

BU İNAM QƏLBİMDƏ İŞIQ YANDIRIR

Bir ana gözləyir yolumu mənim,
Həsrətə dönmüşəm bir ana üçün.
İndi yaddaşımda qalan dünənim
Üsyana, haraya dönüb mənimçün.

Bir ata yolumda soraqçı olub,
Adıma gül əkib, gedəndə dərim.
Evimiz qonaqla boşalıb, dolub,
Mənimsə hələ də boş qalıb yerim.

Beş bacı dünyası üşüyür orda,
Məni də üşüdür bu nisgil, bu qəm.
Beş bacı gözləri qalıb yollarda,
Nə vaxtdır onların həsrətindəyəm...

Bir qardaş qəlbinin bir əhdi qalıb,
Nə ola adıma qura bir məclis.
Fəqət, bəxtimizin sərhədi qalıb,
Dözürük taleyin bu əmrinə biz.

Bir körpə gözündə sual olmuşam,
Gərək o gözləri yoldan yığam mən.
Dodağı nəğməli, sözlü bir quşam,
Hələ ölməmişəm, sağam, sağam mən.

Bir nağıllı dünyam mənə əl edər,
Bir laylay səsindən havalanaram.
Göydə qatar-qatar durnalar gedər,
Yerdə bu həsrətdən yanar, yanaram...

Bir fədai ömrüm düşər yadıma,
Bu ömür yarıda qalmasın gərək.
O bahar illərim düşər yadıma,
Bahar arzularım solmasın gərək.

Gərək işıq olum, dumanda, çəndə,
Bu mənim borcumdur vətənə, elə.
Dağ da qaldıraram yeri gələndə,
Qələmə sarılan bu əllərimlə.

Bir Təbriz sevincim, qəmim var mənim,
Bir görüş yerinə gün doğar bir yaz.
El-obamdan özgə kimim var mənim,
Elimi, obamı görməsəm olmaz.

Hazıram sınaqdan çıxam bir də mən,
Bir daşlı səngərdə hələ yerim var.
Düşməni ağladan, dostu güldürən
İnadlı, qanadlı nəğmələrim var...

Bir ana gözləyir yolumu mənim,
Bu inam könlümdə işıq yandırır.
Mənim döyüşlərdə keçən dünənim,
Yenə yollarımı işıqlandırır,
Yenə yollarımı işıqlandırır.

1984

TƏBRİZİN KÜÇƏLƏRİ

Gecə yuxuma gəldi,
Əvvəlkitək gözəldi.
Gah ağladı, gah güldü
Təbrizin küçələri.

Yol saldım Küçəbağa,
Qol saldım Küçəbağa.
Dönübdü neçə bağa
Təbrizin küçələri.

Əhrab, qarağac üstü,
Sürxab de kimdən küsdü?
Sandım yola gül düzdü
Təbrizin küçələri.

Şeşkilan nəğmələndi,
Hər yana nur ələndi.
Mənə xoş gəldin dedi
Təbrizin küçələri.

Şamqazandan addadım,
Qonka başına çatdım.
Ey nağılım, bayatım
Təbrizin küçələri.

Maralan bağça-bağça,
Güllərdən tutdu xonça.
Hey baxdılar dalımca
Təbrizin küçələri.

Çərəndab sözə döndü,
Hər daşı közə döndü.
Haraya, səsə döndü
Təbrizin küçələri.

Lilava çeşmə-çeşmə,
Kim deyər burdan keçmə.
Baxsın həsrət köçümə
Təbrizin küçələri.

Mənim söz dünyamsınız,
Sahilsiz dünyamsınız.
Bir Təbriz dünyamsınız,
Təbrizin küçələri...

Gecə yuxuma gəldi,
Əvvəlkitək gözəldi.
Gah ağladı, gah güldü
Təbrizin küçələri.
Təbrizin küçələri...

1977

BALIQÇI

Balıqçı avar çəkir,
Balıqçı dənizdədir.
Nə sular sakitləşir,
Nə balıqlar üzdədir.
Dənizin bir sahili
Ənzəli şəhəridir.
Şəhər canlı bir əsər.
Gündüzü hay-haraylı,
Gecəsi yorğun şəhər.
Şəhərin arasından
Axır Qaziyan çayı.
Qayalara toxunur
Dalğaların harayı,
Ləpələrin harayı...
Balıqçı avar çəkir,
Avarlar enir, qalxır.

Qocanın ömrü kimi
Avarlar necə ağır...
Külək əsir, dalğanı
Dalğalara bağlayır.
Qocanın əhvalına
Elə bil hönkür-hönkür
Buludlar da ağlayır.
Qayıqda tor uğursuz,
Qoca yorğun, yuxusuz.
Səma tutqun, sahil boş,
Balıqçı qəmdən sərxoş.
Elə bil sərt dalğalar
Qıy vurub dönə-dönə
Balıqları aparıb
Göy suların dibinə...
Balıqçı avar çəkir,
Dalğalar dönür dağa.
Balıqçı avar çəkir,
Evinə bircə günlük
Səadət aparmağa...

Artıq axşam qovuşur,
Evinə dönür hamı.
Balıqçı avar çəkir,
Dənizdə qarşılayır
Kədər dolu axşamı.
Birgünlük səadəti
Tapa bilməmiş hələ.
Boş torla, boş qayıqla,
O necə dönsün evə,
Necə dönsün sahilə?!

Durnalar qayıdanda

1966

AMANDIR, TOXUNMA YASƏMƏNLƏRƏ

Yazırsan, yamanca darıxmışam mən,
Yenə səndən ötrü, Bakıdan ötrü.
Sənsiz elə bil ki, qərib quşam mən,
Həsrətə dözməyir bu şair ömrü.

Yazırsan, calayıb günləri günə
Sənə çatmaq üçün körpü salaram.
Yazırsan inanıb məhəbbətinə,
Qürbətdə birtəhər dözüb qalaram.

Yazırsan, burada bahardır hələ,
Nazəndə çağıdır yasəmənlərin.
Yazırsan, dağlarda qar vardır hələ,
Qar, ağ örpəyidir zümrüd şəhərin.

Yazırsan, küçələr bağça-bağçadır,
İnsan yaşıllığa bürünür burda.
Yazırsan, kim deyir dağlar qocadır,
Dağlar necə cavan görünür burda.

Sıldırım qayalar çiçək naxışlı,
Çaxan şimşəklərdən dərələr dinir.
Cığırlar, dolayar bahar yağışlı,
Dağlara çən düşür, gah duman enir.

Bir anda neçə yol hava dəyişir,
Munis gözəlliyi görmürəm hərdən.
Sanıram, gözümdə dünya dəyişir,
Özümü tək-tənha görəndə birdən.

Yazırsan, qayıdıb gələndə sənə
Bir dəstə yasəmən gətirib gəllərm.
Yazırsan, başımı qoyub sinənə,
Həsrətsiz günümdür deyib dincəllərm...